

Till: Barn- och utbildningsnämnden

För kännedom: Kommunfullmäktige

Uppföljande granskning avseende granskningar inom skolområdet genomförda 2021 och 2022

EY har på uppdrag av oss genomfört en uppföljning av de två fördjupade granskningar som genomförts inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde under revisionsåren 2021 och 2022.

Sammanfattningsvis bedöms i rapporten att barn- och utbildningsnämnden i begränsad utsträckning har beaktat de iakttagelser och rekommendationer som lämnades i granskningarna. I de två granskningsrapporterna lämnades totalt sju rekommendationer. Rekommendationerna är till stor del överlappande och bedömningar har i den uppföljande granskningen gjorts om nämnden vidtagit åtgärder utifrån fyra områden inom vilka de lämnade rekommendationerna ingår.

I enlighet med vad som framgår av tabellen nedan konstateras i rapporten att nämnden delvis har vidtagit åtgärder inom två områden för vilka det lämnades rekommendationer. Inom de andra två områdena bedöms nämnden inte ha vidtagit några åtgärder.

Rekommendationer inom område	Åtgärdad		
	Ja	Delvis	Nej
Resursfördelning			x
Särskilt stöd			x
Kvalitetsarbete och måluppfyllelse		x	
Skolfrånvaro		x	
TOTALT		2	2

Enligt vår bedömning uppvisar barn- och utbildningsnämnden fortfarande omfattande brister i sin verksamhet, något vi såväl noterat som kommunicerat till nämnden vid flera tillfällen under 2022 och 2023. Vi känner en oro för att barn och ungdomars möjlighet att tillägna sig utbildning framgent, fortsatt kommer att påverkas negativt till följd av barn- och utbildningsnämndens underlåtenhet att åtgärda bristerna i sin verksamhet.

Med avstamp i ovanstående har revisionen beslutat att genomföra återkommande uppföljningar av barn- och utbildningsnämnden under de kommande åren. Revisionen kommer också vid flera tillfällen under kommande år bjuda in barn- och utbildningsnämndens presidium för att vid revisionsammans träden via dialog diskutera vilka aktiviteter som genomförs för att åtgärda de noterade bristerna.

Härmed överlämnas den uppföljande granskningen. Revisorerna önskar svar från barn- och utbildningsnämnden rörande planerade åtgärder senast 2024-06-13.

För Strängnäs kommuns revisorer

Jens Persson
Ordförande kommunrevisionen

Paul Tamm
Vice ordförande

Uppföljande granskning avseende granskningar inom skolområdet genomförda 2021 och 2022

Strängnäs kommun

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund och syfte	3
2.2. Genomförande och avgränsning	3
2.3. Sammanfattning av 2021 och 2022 års granskningar	4
2.4. Revisionskriterier	6
3. Granskningsresultat	7
3.1. Resursfördelningsmodell	7
3.2. Extra anpassningar och särskilt stöd	9
3.3. Systematiskt kvalitetsarbete och måluppfyllelse	11
3.4. Skolfrånvaro	16
4. Sammanfattande bedömning	19
5. Källförteckning	21
6. Revisionskriterier	22

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna följt upp två av de fördjupade granskningarna som genomförts på skolområdet i Strängnäs kommun under de föregående åren:

- ▶ Granskning av arbetet med elever i behov av särskilt stöd (2021)
- ▶ Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan (2022)

I dessa två granskningar lämnades totalt sju rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden. Dessa rekommendationer är till stor del överlappande och därför lämnas bedömningar utifrån om rekommendationerna inom respektive område har åtgärdats. De områden som berörs är följande:

- ▶ Resursfördelning
- ▶ Särskilt stöd
- ▶ Kvalitetsarbete och måluppfyllelse
- ▶ Skolfrånvaro

Rekommendation	Åtgärdad		
	Ja	Delvis	Nej
Resursfördelning			x
Särskilt stöd			x
Kvalitetsarbete och måluppfyllelse		x	
Skolfrånvaro		x	
TOTALT		2	2

Sammanfattningsvis bedömer vi att barn- och utbildningsnämnden i begränsad utsträckning har beaktat revisorernas rekommendationer och vidtagit tillräckliga åtgärder. I två fall bedöms att revisorernas rekommendation inte ha beaktats eller åtgärdats. I ytterligare två fall konstaterar vi att ett arbete pågår men att brister kvarstår och att rekommendationerna av den anledningen inte kan bedömas ha beaktats fullt ut. Vi ser dock positivt på att arbete pågår.

Vi bedömer att nämnden under de senaste åren påbörjat ett arbete som på sikt har förutsättningar att öka elevernas måluppfyllelse. Under 2023 bröts för första gången på flera år den negativa trend som kunskapsresultaten i åk 9 har uppvisat. Utvecklingen för eleverna i åk 6 går dock åt motsatt håll och där försämrades de kommunala grundskolornas resultat.

Nämnden behöver utveckla sitt arbete enligt vad som framkommit i denna granskningsrapport samt noga följa att de åtgärder som vidtas får som resultat att måluppfyllelsen avseende kunskapsuppdraget ökar stabilt över tid och för samtliga elevgrupper.

2. Inledning

2.1. Bakgrund och syfte

Revisorerna granskar kommunstyrelsen och nämndernas verksamheter genom grundläggande granskning samt fördjupade granskningar inom utvalda områden.

Revisorerna följer årligen upp ett antal granskningar som genomförts under de senaste åren. Föreliggande rapport är en sådan uppföljning.

Syftet är att följa upp de åtgärder som vidtagits utifrån de rekommendationer som lämnats samt vilka resultat som uppnåtts. Granskningen omfattar uppföljning av två fördjupade granskningar:

- ▶ Granskning av arbetet med elever i behov av särskilt stöd (2021)
- ▶ Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan (2022)

Båda dessa granskningar avgränsades till att omfatta barn- och utbildningsnämnden och den kommunala grundskolan i Strängnäs kommun.

2.2. Genomförande och avgränsning

Revisionens uppföljande granskning har genomförts under perioden januari 2024 till mars 2024.

Granskningarna från 2021 och 2022 har omfattat områdena:

- ▶ Resursfördelning
- ▶ Särskilt stöd
- ▶ Kvalitetsarbete och målluppfyllelse
- ▶ Skolfrånvaro

Föreliggande uppföljande granskning har strukturerats utifrån dessa teman för att kunna ge en samlad bild av nämndens arbete. Inledningsvis görs dock en genomgång av respektive rapport och rekommendationerna.

Utifrån granskningsrapporter, missiv och nämndernas svar har vi kartlagt de åtgärder som vidtagits utifrån rekommendationerna. Kartläggningen har genomförts genom inhämtande av skriftliga svar avseende vilka åtgärder som har vidtagits. Därtill har det genomförts dokumentgranskning samt intervjuer med nyckelpersoner vid barn- och utbildningsförvaltningen samt barn- och utbildningsnämndens presidium. Se fullständig källförteckning i kapitel 5.

Vidare har vi tagit del av tillsynsbeslut från Skolinspektionens tillsyn under 2023 på fyra av de kommunala grundskolorna. Tre av de kommunala grundskolorna har inte omfattats av den planerade tillsynen. Tillsynsprotokollen från de skolor som omfattas är från hösten 2023 och har resulterat i totalt trettio anmärkningar fördelade i enlighet med nedanstående områden.

Område för anmärkning från Skolinspektionen	Åker- skolan	Marie- freds- skola	Stallar- holms- skolan	Karins- lunds- skolan
Mottagande och undervisning av nyanlända elever	2	2		1
Frånvaro	4	1		
Särskilt stöd	5	4		
Undervisning av legitimerade och behöriga lärare		1		1
Arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling		3		
Arbete för att skapa studiero		2		
Betygsättning		2		
Undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll				1
Studiehandledning på modersmålet			1	
Totalt	11	15	1	3

Om Mariefreds skola skriver Skolinspektionen exempelvis följande:

Skolinspektionens tillsyn i Mariefreds skola visar att det finns brister i flera centrala delar av verksamheten. Det handlar om brister som att undervisning inte bedrivs av legitimerade och behöriga lärare samt hur undervisningen planeras och bedrivs för nyanlända elever. Det handlar också om arbetet med extra anpassningar och att identifiera, utreda och ge elever det särskilda stöd som de har rätt till. Vidare handlar det om arbetet med att arbeta strukturerat och uthålligt för att eleverna ska tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero. Slutligen finns brister i betygsättningen. Dessa brister påverkar och förstärker varandra.

Vidare skriver Skolinspektionen i samma tillsynsbeslut att "Tillsynen visar att bristerna i stor utsträckning är kopplade till styrningen och ledningen av skolan, på såväl huvudmanna- som rektorsnivå. Detta visar sig bland annat i avsaknaden av tydliga och väl förankrade arbetssätt och rutiner, till exempel kopplat till arbetet med att identifiera, anmäla och utreda elever i behov av särskilt stöd."

2.3. Sammanfattning av 2021 och 2022 års granskningar

Granskning av arbetet med elever i behov av särskilt stöd (2021)

Revisionen granskade år 2021 barn- och utbildningsnämndens arbete med elever i behov av särskilt stöd i den kommunala grundskolan. Granskningens syfte var att bedöma huruvida barn- och utbildningsnämnden hade säkerställt en ändamålsenlig organisering avseende stödinsatser till elever. Den sammanfattande bedömningen

var att barn- och utbildningsnämnden inte fullt ut hade säkerställt en ändamålsenlig organisering och uppföljning avseende stödinsatser till elever.

Utifrån granskningsresultatet 2021 rekommenderades barn- och utbildningsnämnden att:

- ▶ Utvärdera resursfördelningsmodellen (inklusive modellen och tilldelningen för tilläggsbelopp) med fokus på att säkerställa att samtliga enheter har tillräckliga resurser för att arbeta med elever i behov av särskilt stöd
- ▶ Följa upp de stödbehov som finns på samtliga skolor, häri också hur många åtgärdsprogram som upprättas och om det svarar mot de behov som finns
- ▶ Vid behov revidera rutiner för elever i behov av särskilt stöd, och därefter säkerställa att alla skolor arbetar enligt dessa och har förutsättningar att bedriva ett tillräckligt arbete
- ▶ Säkerställa att det finns tydliga rutiner kring frånvarouppföljning, samt att frånvaro följs upp av nämnden

I barn- och utbildningsnämndens svar till kommunrevisionen, 2021-09-28, beskrivs bland annat att uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet har förbättrats i verksamheten. Däremot framgår att det finns ett behov av att synliggöra effekterna av insatta stödåtgärder kopplade till elevernas måluppfyllelse. Detta ska göras genom att huvudmannen ska arbeta närmare enhetsnivån för att upprätthålla fokus på resultatuppföljning. Barn- och elevhälsan kommer under hösten 2021 följa upp hur rutinen för elever i behov av särskilt stöd används och efterlevs.

Barn- och utbildningsnämnden gav i verksamhetsplan 2021-2023 förvaltningen i uppdrag att utvärdera resursfördelningsmodellen. Riktlinjerna för resursfördelning anger också att en utvärdering av nämndens fördelning av ekonomiska medel ska göras inför varje budgetår.

Det framgår vidare att rutinen för skolfrånvaro har bearbetats för att få en tydligare struktur. Arbetet pågår i centrala barn- och elevhälsan för att göra rutinen ännu enklare och bättre anpassad till skolornas behov. Det beskrivs att elevhälsan har förstärkts, bland annat med en kurator som ska arbeta med frånvaroproblematiken tillsammans med rektorerna.

Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan (2022)

Revisionen granskade år 2022 barn- och utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete inom grundskolan. Granskningens syfte var att bedöma om barn- och utbildningsnämnden säkerställde ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan. Den sammanfattande bedömningen var att barn- och utbildningsnämnden inte fullt ut säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan.

Utifrån granskningsresultatet 2022 rekommenderades barn- och utbildningsnämnden att:

- ▶ Följa upp konsekvenser av resursfördelningsmodellen (inklusive SALSA-tillägg och tilläggsbelopp) med fokus på att säkerställa att resurser fördelas utifrån barn och elevers förutsättningar och behov samt att alla skolor har tillräckliga resurser för att ge alla elever särskilt stöd enligt skollagens krav
- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet genomföra analyser över vilken effekt extra anpassningar och särskilt stöd har på elevernas måluppfyllelse
- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet utveckla redovisning och analys av kunskapsresultaten samt besluta om insatser för att öka måluppfyllelsen
- ▶ Säkerställa att utredningar av skolfrånvaro genomförs skyndsamt och rapporteras till huvudmannen (även då frånvaron understiger 30 procent) samt att åtgärder sätts in och följs upp

I barn- och utbildningsnämndens svar till kommunrevisionen, 2023-05-25, skriver barn- och utbildningsnämnden att nämnden har vidtagit ett antal åtgärder. Som exempel lyfts att nämnden gjort en förstärkning av tilläggsbelopp utifrån verksamhetens analyserade behov. Därtill framgår att nämnden hanterar revisionens synpunkter inom ramen för det ordinarie verksamhets- och budgetarbetet.

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier. För att läsa mer om revisionskriterierna, se kapitel 6.

- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Skollagen (2010:800)
- ▶ Skolverkets "Allmänna råd för arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram" (SKOLFS 2022:334)
- ▶ Skolverkets "Allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet (SKOLFS 2012:98)

3. Granskningsresultat

3.1. Resursfördelningsmodell

Rekommendationer

2021

- ▶ Utvärdera resursfördelningsmodellen (inklusive modellen och tilldelningen för tilläggsbelopp) med fokus på att säkerställa att samtliga enheter har tillräckliga resurser för att arbeta med elever i behov av särskilt stöd

2022

- ▶ Följa upp konsekvenser av resursfördelningsmodellen (inklusive SALSA-tillägg och tilläggsbelopp) med fokus på att säkerställa att resurser fördelas utifrån barn och elevers förutsättningar och behov samt att alla skolor har tillräckliga resurser för att ge alla elever särskilt stöd enligt skollagens krav

lakttagelser uppföljning

Av intervjuer framkommer att det inte har gjorts några förändringar av resursfördelningsmodellen eller tilläggsbelopp under 2023. Vidare framkommer att barn- och utbildningsnämnden årligen ser över och beslutar om riktlinjer för resursfördelningsmodellen. Det framkommer att nämnden beslutade om riktlinjerna under hösten 2023 utan några förändringar mot föregående år.

I nämndens verksamhetsplan 2023-2025 framgår det att *"barn- och utbildningsnämndens förväntan är ett proaktivt resursfördelningsarbete som kompenserar för barns och elevers olika förutsättningar och behov"*. Det finns ingen ytterligare beskrivning av vad detta innebär.

Inför budgetåret 2024 tog barn- och utbildningsnämnden beslut om att höja SALSA-tilldelningen från nio till elva procent. Av intervju med nämndens presidium framkommer att höjningen av SALSA gjorts i försök att öka likvärdigheten mellan de kommunala skolorna. Det finns ingen tydlig motivering till hur de har kommit fram till hur stor del av budgeten som ska fördelas enligt SALSA-fördelning.

I nämndens delårsrapport per sista augusti 2023 framkommer att skolorna har sjunkande elevantal och att de därmed inte når upp till det beräknade nyckeltalet om i snitt 25 elever per klass. SALSA-medlen beskrivs användas för att kompensera för detta och konsekvensen blir, står det i rapporten, *"att elever inte får det stöd som pengarna är avsedda för"*. Vidare framgår att verksamheten förmår *"ej heller att möta det övergripande stödbehov som finns"*.

Våren 2023 tog barn- och utbildningsnämnden del av en uppföljning av den socioekonomiska viktningen av resursfördelningen. I uppföljningen framgår vilka

insatser SALSA-medlen har använts till på respektive grundskola under 2022. Därtill framgår kortfattade beskrivna effekter som kan observeras av genomförda insatser, exempelvis "ökad studiero" eller "betygsresultat i SvA har ökat". Ingen statistik eller nyckeltal som visar på effekterna av SALSA-tilldelningen redovisas.

Av intervju framkommer att grundskolechefen har dialog med rektorer för att diskutera vilka resurser skolorna behöver. Inför 2024 har förvaltningen identifierat tre enheter som förväntas ha ett underskott.

Av intervjuer framkommer vidare att processen för resursfördelning inom barn- och utbildningsnämnden har ändrats för att tidsmässigt vara anpassad till kommunstyrelsens budgetprocess.

Delbedömning resursfördelning

Vår bedömning är att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder i enlighet med revisionens rekommendation.

Vi grundar vår bedömning i huvudsak på att nämndens resursfördelning och uppföljning av densamma i stort följer samma process och med samma innehåll som tidigare. Någon egentlig förändring avseende resursfördelningen är inte gjord sedan 2017, men det finns flera tecken på att förutsättningarna förändrats, och det finns ingen motivering till den summa som avsätts i SALSA-fördelning.

Nämnden har under våren 2023 fått en uppföljning avseende den socioekonomiska viktningen av resursfördelningen samt beslutat om att höja den del av ersättningen som baserar sig på socioekonomiska faktorer. Vi bedömer dock att nämnden fortfarande inte fullt ut har säkerställt att resurser fördelas utifrån elevernas förutsättningar och behov och att det fortfarande förekommer skrivningar om att organisationen inte förmår möta det övergripande stödbehov som finns. Den uppföljning av SALSA-medel som görs är i huvudsak deskriptiv och någon sammankoppling med kunskapsresultaten görs inte. En analys och koppling till kunskapsresultaten hade kunnat visa på i vilken utsträckning de ekonomiska medlen förmår kompensera för elevernas olika förutsättningar och behov. Vid uppföljningen förekommer, likt tidigare, enheter som uppger att de på grund av ekonomiska faktorer inte uppfyller skollagens skrivningar om särskilt stöd. Detta bedömer vi som allvarligt och något som vi menar att nämnden måste ta intrycka av och ansvar för.

Vi vill likt i den tidigare rapporten om kvalitetsarbetet påminna om att nämnden behöver anpassa sin resursfördelning och verksamhet till kommunfullmäktiges ramar men skollagen ger också vid handen att verksamheten måste sätta in det stöd som eleven har laglig rätt till oavsett om exempelvis tilläggsbelopp beviljas eller inte. För både följsamhet till kommunfullmäktiges budget och rätten till särskilt stöd står huvudmannen i form av nämnden, som ytterst ansvarig.

3.2. Extra anpassningar och särskilt stöd

Rekommendationer

2021

- ▶ Följa upp de stödbehov som finns på samtliga skolor, häri också hur många åtgärdsprogram som upprättas och om de svarar mot de behov som finns
- ▶ Vid behov revidera rutiner för elever i behov av särskilt stöd, och därefter säkerställa att alla skolor arbetar enligt dessa och har förutsättningar att bedriva ett tillräckligt arbete

2022

- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet genomföra analyser över vilken effekt extra anpassningar och särskilt stöd har på elevernas målluppfyllelse

lakttagelser uppföljning

Av barn- och utbildningskontorets skriftliga svar framkommer att uppföljning av stödbehov och åtgärdsprogram görs på varje enskild skolenhet inom ramen för det lokala elevhälsoarbetet. Det finns inte någon gemensam sammanställning av de stödbehov som finns på respektive skola då det beskrivs som rektors ansvar. Därtill framgår att rektor ansvarar för att de åtgärdsprogram som finns på varje skola följs upp och utvärderas.

Vid intervjuer beskrivs även att kontoret har arbetat för att öka kvaliteten i processerna som rör extra anpassningar och särskilt stöd. 2022 gjordes en revidering av den centrala processkartan som används för att identifiera elever i behov av särskilt stöd men i övrigt har inga dokument förändrats under 2023.

Specialpedagoger och speciallärare tagit fram ett material för pedagogisk kartläggning, utredning och bedömning (PKUB). Detta är ett gemensamt dokument för kommunala och fristående skolor som implementerades under vårterminen 2023. Av barn- och utbildningskontorets skriftliga svar framgår även att nätverksgruppen för speciallärare och specialpedagoger har genomfört workshops för att diskutera och arbeta med pedagogisk utredning, vilken ligger till grund för rektors beslut om särskilt stöd. Centralt anställda specialpedagoger träffar även speciallärare och specialpedagoger på respektive skola för att diskutera arbetet på skolorna.

Uppföljning av skolornas arbete och processer genomförs inom ramen för de resultatuppföljningar som sker fyra gånger per läsår, samt inom ramen för de kvalitetsdialoger som verksamhetschefen genomför med varje skola två gånger per läsår.

Respektive skola genomför fyra gånger per år resultatuppföljning med lärare och rektorer. Vid dessa resultatuppföljningar följer skolan upp sin arbetsplan, elevernas

kunskapsresultat, i form av exempel mitt-terminsuppföljningar av betyg, betyg och resultat på nationella prov.

Vid kvalitetsdialogerna träffas verksamhetschefen för grundskola och skolans rektor samt eventuellt andra personer i skolledningen. I dialogerna, som genomförs två gånger per år för respektive skola, görs uppföljning av skolans resultat, såsom gymnasiebehörighet och meritvärden.

Inom ramen för granskningen har vi inte tagit del av analyser över vilken effekt extra anpassningar och särskilt stöd har på elevernas måluppfyllelse.

. I internkontrollplanen 2023 framgår riskbedömning, vad som ska följas upp och vem som är ansvarig för kontrollen. En av barn- och utbildningsnämndens internkontrollpunkter 2023 är särskilt stödl nämndens delårsrapport 2023 framgår uppföljning av intern kontroll. Tabellen nedan redovisar uppföljningen av internkontrollpunkten. Av dokumenten framgår att uppföljningen av den interna kontrollen har genomförts genom samtal med grundskolerektorer, biträdande rektor för gymnasiet och representanter från den centrala barn- och elevhälsan. Uppföljningen visar på avvikelser i samtliga tre kontrollmoment.

Tabell 1. Uppföljning av internkontrollpunkten särskilt stöd

Kontrollmoment	Barn- och utbildningskontorets iakttagelser	Barn- och utbildningskontorets bedömning
Utredning om eventuella stödinsatser	Processkartan Elevhälsogång är känd på enheterna men hanteras olika och följs i olika grad. Utredning av eventuella stödinsatser tar för lång tid.	Avvikelse
Åtgärdsprogram	Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever som inte når kunskapskraven. Det händer att åtgärder sätts in utan att utredningen är klar eller utifrån bristfälliga underlag. Åtgärdsprogrammet används inte alltid som ett redskap för planering och utvärdering av insatser.	Avvikelse
Anpassad studiegång	Skolorna har inte rutiner för ett systematiskt arbete med anpassad studiegång. Insatsen pågår ibland under lång tid och utvärderas inte alltid inom rimlig tid.	Avvikelse

Källa: Barn- och utbildningsnämndens delårsrapport 2 2023

I delårsrapporten framgår att avvikelserna är överlämnade till verksamhetschef för grundskola och chef för centrala barn- och elevhälsan för åtgärder. Det framgår bland annat att en utvärdering av materialet för pedagogisk kartläggning, utredning och bedömning (PKUB) genomförs hösten 2023 för att identifiera kvarstående svårigheter och utmaningar i kartläggningsarbetet. Därtill framgår att alla skolor har 10

tillgång till elevhälsans ärendemodul i journalsystemet för att systematiskt kunna följa elevärenden enligt processkartan.

Delbedömning extra anpassningar och särskilt stöd

Vår bedömning är att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med de brister inom området särskilt stöd som under flera år har uppmärksammats. Vi grundar vår bedömning i huvudsak på att det finns gemensamma styrdokument och en process för pedagogisk kartläggning, utredning och bedömning (PKUB) men vi bedömer att denna följs i varierad utsträckning samt att uppföljning av arbetet genomförs men att uppföljningen inte bedöms som tillräcklig. Vi kan konstatera att resultatuppföljningar genomförs men vi bedömer att huvudmannen inte fullt ut säkerställer att alla skolor arbetar enligt de gemensamma processerna eller att uppföljningen genomförs på ett sådant sätt att det kan resultera i att nödvändiga åtgärder vidtas om det finns brister.

Den gemensamma processen som implementerades under 2023 ska garantera att verksamheten lever upp till skollagens krav och sätter in erforderliga stödåtgärder. Att nämnden genom styrdokument stärker arbetet med extra stöd genom att införa processer som ska garantera alla elevers rätt till stöd är positivt.

Det är också positivt att nämnden genom intern kontroll valt att granska arbetet med särskilt stöd. Bilden av de brister vi bedömer finns stärks av att den interna kontrollen inom området visat på avvikelser i samtliga tre kontrollmoment. Även den kritik som Skolinspektionen riktat (se kapitel 2.2 Genomförande och avgränsning) mot flera av kommunens skolor inom området särskilt stöd och de närliggande områdena nyanländas lärande respektive studiehandledning på modersmålet förstärker bilden av att nämnden fortfarande inte lever upp till skollagens krav.

3.3. Systematiskt kvalitetsarbete och måluppfyllelse

Rekommendation

2022

- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet utveckla redovisning och analys av kunskapsresultaten samt besluta om insatser för att öka måluppfyllelsen

lakttagelser uppföljning

Vi har inom ramen för granskningen sammanställt tabeller som redogör för andel procent som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel behöriga till yrkesprogram samt genomsnittligt meritvärde för årskurs 9 för Strängnäs kommun respektive riket de fyra senaste åren.

Kommunens resultat är under rikssnittet för samtliga nyckeltal och år. Däremot framgår att samtliga nyckeltal avseende årskurs 9 har förbättrats något för kommunen mellan åren 2022 och 2023. Detta efter en rad år då resultaten sjunkit. Resultaten för två av nyckeltalen är dock fortfarande sämre än de var 2020, med undantag för andel procent behöriga till gymnasiets yrkesprogram som var drygt en procentenhet lägre då.

Den röda färgen indikerar att resultatet placerar Strängnäs kommun bland de 25 procent med lägst resultat av Sveriges samtliga kommuner och den gula färgen indikerar att kommunens resultat placeras sig bland de mellersta 50 procenten av Sveriges kommuner.

I intervjuer framkommer att resultatförbättringen delvis förklarats med att eleverna nu efter pandemin är på plats i skolan igen och att skolorna under pandemin inte förmådde att ge ett tillräckligt stöd till de elever som behövde.

Tabell 2. Resultatnyckeltal åk 9, kommunala skolor

Nyckeltal		2020	2021	2022	2023
Andel (%) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Strängnäs kommun	63,1	54,8	53,1	57,1
	Riket	73,9	74,0	71,9	71,1
Andel (%) behöriga till yrkesprogram	Strängnäs kommun	79,1	71,7	72,2	80,4
	Riket	84,0	84,6	83,3	83,7
Genomsnittligt meritvärde	Strängnäs kommun	214,8	197,2	201,9	212,0
	Riket	225,9	226,8	224,2	223,6

Källa: Kolada

Tabell 3 visar resultatnyckeltal för årskurs 6 för Strängnäs kommun jämfört med riket de fyra senaste åren. Även här ligger resultaten samtliga år och för samtliga nyckeltal under rikssnittet. Vidare är resultatutvecklingen i Strängnäs kommun inte lika positiv här utan resultaten för samtliga tre nyckeltal sjunker mellan år 2022 och 2023.

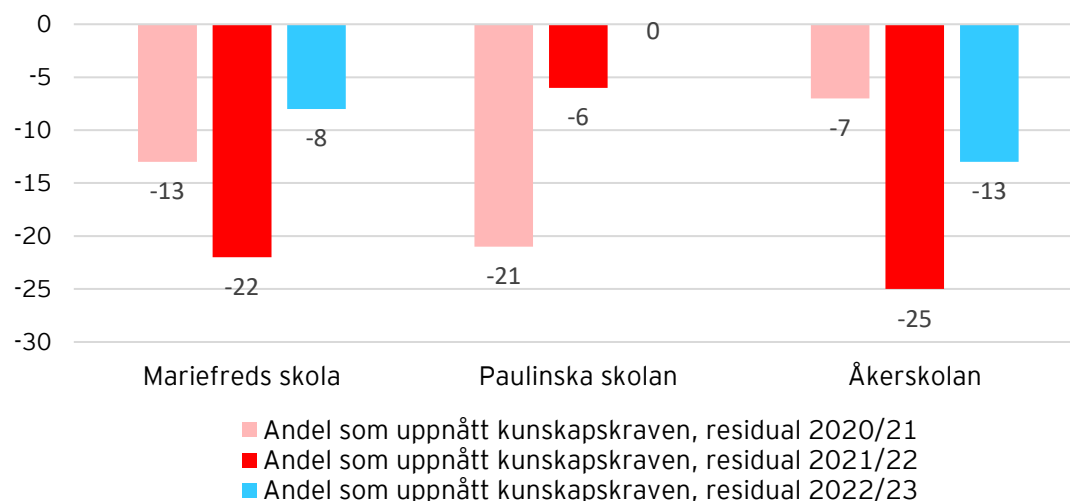
Tabell 3. Resultatnyckeltal, åk 6

Nyckeltal		2020	2021	2022	2023
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, andel (%)	Strängnäs kommun	76,1	74,4	74,9	74,0
	Riket	87,8	88,2	87,3	85,9
Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska, andel (%)	Strängnäs kommun	84,5	82,6	85,3	82,7
	Riket	92,1	92,7	91,7	91,2
Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska som andraspråk, andel (%)	Strängnäs kommun	-	64,5	41,5	40,5
	Riket	60,8	64,9	62,6	62,6

Källa: Kolada

Skolverket har ett analysverktyg, SALSA, för att mäta skolors resultat, där hänsyn även tas till ett antal bakgrundsfaktorer som har betydelse för betygresultatet¹. Analysverktyget genererar ett beräknat betygsvärde utifrån rådande bakgrundsfaktorer. Skillnaden mellan det faktiska värdet och det modellberäknade värdet kallas residual och syns i diagrammet nedan. Positiva värden innebär att eleverna presterar bättre än det modellberäknade värdet och omvänt visar negativa värden att skolans elever presterar sämre än det modellberäknade värdet.

Diagram 1. SALSA-värden, skillnad (residual) andel procent som uppnått kunskapskraven i årskurs 9 läsår 2020/21 - 2022/23

Källa: Skolverkets databas

¹ Faktorerna utgörs av föräldrars utbildningsnivå, andelen nyinvandrade elever och andel pojkar

Mariefreds skola och Åkerskolan visar negativ residual (det vill säga att skolans elever presterar sämre än det modellberäknade värdet) för alla de tre senaste åren när det gäller andel som uppnår kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9. För Paulinaskolan syns en förbättring och senaste läsåret är resultaten i nivå med det modellberäknade värdet. Även för de andra två skolorna har skillnaden mellan faktiskt resultat och det modellberäknade värdet minskat men skolorna har dock fortfarande ett lägre resultat än det modellberäknade värdet

I Strängnäs kommun pågår sedan något år tillbaka Skolverkets stödsats *Samverkan för bästa skola*². Huvudmannen har med stöd av Skolverket bland annat reviderat modellen för det systematiska kvalitetsarbetet. Den tidigare modellen med tre tematiska läroplansuppföljningar har ersatts av uppföljningar av hela skolans uppdrag. Inom ramen för detta arbete har grundskolan reviderat och förtydligat uppföljningsprocessen för grundskolorna så att de ska ligga i linje med huvudmannens uppföljning. Alla grundskolor genomför resultatuppföljningar fyra gånger per läsår. I dessa ingår att följa upp undervisningen och elevernas kunskapsresultat. Skolornas resultatuppföljningar ligger till grund för rektorsgruppens arbete med kvalitet i undervisningen och ökad måluppfyllelse.

Utöver dessa resultatuppföljningar och det kollegiala utbyte som sker inom ramen för rektorsgruppen, genomför verksamhetschef kvalitetsdialoger med varje enskild skola två gånger per läsår.

Uppföljningsprocessen för kontorsledningsgruppen (KLG) är uppdelad på två tillfällen. Vid det första tillfället redovisas respektive verksamhets resultat. Samtliga rektorer tar del av resultaten vid en så kallad ledningsdialog. Resultaten och analysen från ledningsdialogen analyseras av KLG vid tillfälle två.

Underlaget och analyserna från resultatuppföljningarna uppges regelbundet redovisas för nämnden i anslutning till det genomförda uppföljnings- och analysarbetet. Presidiet framför vid intervju att de inte upplever att det brister i systematik kring hur det systematiska kvalitetsarbetet ska följas upp men att innehållet i uppföljningar behöver bli bättre.

En gemensam analysmodell, som introducerats av Skolverket i *Samverkan för bästa skola*, har börjat användas inom alla verksamheter. Den är ett stöd för systematiken i uppföljningsarbetet. Utifrån den förändrade processen har ett förslag till nytt årshjul för nämnden tagits fram. Arbetet med detta fortsätter i samband med att nämndens verksamhetsplan för 2024 konkretiseras.

Av intervjuer framkommer att barn- och utbildningsnämnden beslutade om samma nämndmål 2023 som 2022. Därmed har inte nämnden beslutat om ytterligare mål

² *Samverkan för bästa skola* bygger på Skolverkets regeringsuppdrag där de erbjuder utvalda huvudmän personlig kontakt och stöd genom samverkan för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet så att barn och elever möts av en undervisning som motsvarar deras förutsättningar och behov. Arbetet utgår från olika dialogmetoder och stöd som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Målgruppen för samverkan är huvudmän vars skolor har låga kunskapsresultat och som bedöms ha svåra förutsättningar att förbättra elevernas resultat på egen hand.

avseende elevernas kunskapsresultat. Den skriftliga rapporteringen till nämnden görs i delårsrapporter och årsrapport.

Vidare framför intervjuade att genomförda analyser visat på att nämndens roll som huvudman behöver stärkas och utvecklas. Nämndsledamöterna har gått två utbildningar under hösten 2023 och ytterligare två utbildningar kommer att genomföras 2024. För dessa har externt stöd upphandlats i form av Stockholm universitet. Syftet är att öka huvudmannens förståelse för sitt uppdrag.

Delbedömning systematiskt kvalitetsarbete

Vår bedömning är att nämnden delvis har vidtagit åtgärder i enlighet med revisionens rekommendation. Vi grundar vår bedömning på i huvudsak att nämnden har utvecklat sin redovisning och analys av kunskapsresultaten men att nämnden behöver fortsätta sitt arbete med att utveckla analysen och besluta om insatser för att öka måluppfyllelsen.

Nämndens delårsrapporter 1 och 2 2023 innehåller förutom redovisning av kunskapsresultaten i åk 9 även delar som redovisar kunskapsresultaten i åk 6 och på nationella prov i åk 3. Vi bedömer att uppföljningarna i delårs- och årsrapporten i stort visar på utveckling över tid och eventuella skillnader mellan skolor. Den visar enbart delvis på skillnaderna mellan skolor och inte på eventuella skillnader mellan könen, eller utifrån elevernas socioekonomiska bakgrund. Inte minst i förhållande till de nya skrivningarna i skollagen från 2022, om att huvudmannen ska analysera orsakerna till de resultat som kommer fram vid uppföljningen av verksamheten, behöver nämnden fortsatt utveckla sitt arbete. I dagsläget bedömer vi att det förekommer omfattande beskrivningar men analyserna som visar på vad som påverkar resultatet och möjligheten att nå de nationella målen behöver utvecklas ytterligare.

Som redovisades under ovanstående punkter finns i delårsrapporten skrivningar om att åtgärdsprogram inte upprättas, i enlighet med skollagen, för alla elever som inte når kunskapskraven. Vidare noteras flera avvikelser vid genomförandet av den interna kontrollen på områden som särskilt stöd och skolfrånvaro. Trots detta fattar nämnden inte några beslut om åtgärder eller efterfrågar uppföljning av de åtgärder som vidtas inom kontoret. Detta bedöms som en brist.

3.4. Skolfrånvaro

Rekommendationer

2021

- ▶ Säkerställa att det finns tydliga rutiner kring frånvarouppföljning, samt att frånvaro följs upp av nämnden

2022

- ▶ Säkerställa att utredningar av skolfrånvaro genomförs skyndsamt och rapporteras till huvudmannen (även då frånvaron understiger 30 procent) samt att åtgärder sätts in och följs upp

lakttagelser uppföljning

I underlagen och i svaren från intervjuerna framkommer att arbetssättet med skolfrånvaro har förändrats under hösten 2023. Representanter från grundskola, den centrala barn- och elevhälsan samt huvudmannens utredare av hög skolfrånvaro arbetade under 2023 med att ta fram en rad nya dokument som reglerar det lokala arbetet med skolfrånvaro.

Dokumentet beslutades under senhösten 2023 och är följande:

- ▶ Anvisning för ökad skolnärvaro
- ▶ Rutin för anmälan till huvudmannen
- ▶ Anmälningsblankett för hög skolfrånvaro
- ▶ Samtalsguide och dokumentationsmall vid frånvarokartläggning och uppföljningar

En förändring är att respektive skola ska utveckla egna rutiner utifrån de kommungemensamma anvisningarna och riktlinjerna. Tidigare använde skolorna sig av gemensamma rutiner framtagna av huvudmannen. Syftet är att arbetet ska vara lokalt förankrat och kunna anpassas till respektive skolas förutsättningar. Någon beslutad tidpunkt för när detta ska vara genomfört eller någon planerad uppföljning om det skett finns inte.

Av anvisning för ökad skolnärvaro framgår att rektor och elevhälsoteamet ska följa upp elevers frånvaro med regelbundna avstämningar av statistik hämtad ur kommunens lärplattform. Om frånvaron är fortsatt hög trots insatser och åtgärder utifrån kommunens frånvarokartläggning ska ärendet bli fråga för den lokala elevhälsan. Därtill ska en anmälan om problematisk skolfrånvaro skickas till utbildningskontoret.

Frånvarokartläggningen är kommunens verktyg för att påbörja utredning av frånvaron. Vidare framgår att om skolan inte ser en förbättring av skolfrånvaron efter genomförd kartläggning och insatser ska en utredning påbörjas. Det kartläggningsmaterial som de kommunala enheterna förfogar över ska följas upp,

utvärderas och revideras återkommande. En anmälan om hög frånvaro till huvudmannen ska göras när en utredning om hög frånvaro beslutas av rektor.

Lärare från samtliga skolor beskrivs genomföra kontinuerliga uppföljningar rörande närvaron, inom ramen för elevhälsoarbetet på skolorna. Därtill träffar representanter från huvudmannen skolorna varje kvartal för uppföljning av närvaroarbetet. Utöver de specifika uppföljningarna är närvaron en del av de resultatuppföljningar som sker fyra gånger per läsår på skolorna samt inom ramen för kvalitetsdialoger med verksamhetschef för grundskola två gånger per läsår.

Av intervju framkommer att nämnden inte har varit involverad i arbetet med nya anvisningar och rutiner för skolfrånvaro. I mars 2023 fick nämnden en dragning om frånvaron i grundskolan men i övrigt har nämnden under året inte tagit del av någon uppföljning av arbetet och av intervjuer framkommer att nämnden inte regelbundet tar del av statistik avseende skolfrånvaro. Delar av presidiet uppger i intervju att de behöver mer uppföljning och rapportering kring frånvaroarbetet.

I presentationsmaterialet från dragningen för nämnden i mars 2023 framgår statistik på antal och andel elever vars frånvaro överstiger 20 procent. Statistiken är uppdelad per skola och årskurs. Inom ramen för granskningen har vi efterfrågat frånvarostatistik på övergripande nivå men inte tagit del av någon. Av intervjuer framkommer att det i nuläget inte finns något tillförlitligt underlag för att ta fram statistik på övergripande nivå. Nuvarande lärplattform, Quicium, är designad på individnivå och därav saknas funktioner för uppföljningar på mer generell nivå, som skolnivå eller huvudmannanivå. Arbeta pågår för att utveckla detta.

För att ge en ungefärlig bild över hur många grundskoleelever som har frånvaro över 20 procent har vi inom ramen för granskningen sammanställt följande tabell. Tabellen utgår från den uppföljning om frånvaron som presenterades för nämnden i mars 2023. Av tabellen framkommer att högstadieskolorna generellt har högre frånvaro än mellanstadiet och lågstadiet. Paulinska skolans högstadium har högst andel elever (36 procent) med frånvaro över 20 procent.

Tabell 4. Andel procent elever med frånvaro över 20 procent, mars 2023³

Skola	Lågstadiet	Mellanstadiet	Högstadiet
Paulinska skolan	-	20 procent	36 procent
Mariefreds skola	12 procent	18 procent	24 procent
Åkerskolan	9 procent	12 procent	30 procent
Karinslundsskolan	17 procent	21 procent	-
Finningskolan	3 procent	-	-
Vasaskolan	10 procent	-	-

Källa: Barn- och utbildningskontorets presentationsmaterial och egna beräkningar.

³ Stallarholmsskolan är inte inkluderad i tabellen då totalt antal elever per årskurs inte framgår av presentationsmaterialet. Vidare finns ingen nationell statistik över skolfrånvaro att göra eventuella jämförelser med. Skolverket har år 2021 lämnat en utredning till regeringen om möjligheterna att införa ett nationellt frånvaroregister men i dagsläget har inga beslut fattats.

En av barn- och utbildningsnämndens internkontrollpunkter 2023 rör närvaro. Det framgår att rutin för ökad skolnärvaro finns. Uppföljningen syftar till att säkerställa att rutinen följs. Tabellen nedan redovisar uppföljningen av internkontrollpunkten. Uppföljningen visar på en avvikelse i kontrollmomentet.

Tabell 5. Uppföljning av internkontrollpunkten närvaro

Kontrollmoment	Barn- och utbildningskontorets iakttagelser	Barn- och utbildningskontorets bedömning
Uppföljning av närvaro	Uppföljningen visar att rutinen för ökad skolnärvaro inte följs fullt ut på samtliga skolor. Frånvarorapportering görs på olika sätt. Andelen digitalt rapporterade lektioner är så låg på några skolor att systematisk uppföljning är svår att genomföra.	Avvikelse

Källa: Barn- och utbildningsnämndens delårsrapport 2 2023

I delårsrapporten framgår att avvikelsen är överlämnad till verksamhetschef för grundskolan för åtgärd. Det framgår även att rutinen för ökad skolnärvaro fastställs hösten 2023 i syfte att ytterligare förtydliga arbetsgången och arbetsfördelningen.

Delbedömning skolfrånvaro

Vår bedömning är att nämnden delvis vidtagit åtgärder i enlighet med revisionens rekommendation. Vi grundar vår bedömning i huvudsak på att nämnden under hösten 2023 har tagit fram en rad nya dokument som reglerar det lokala arbetet med skolfrånvaro men att arbetet behöver förtydligas, dokumenten implementeras och följas upp. Bedömningen är att de nya kontorsövergripande dokumenten fortfarande innehåller otydligheter avseende kartläggning, utredning och anmälan.

Nämnden behöver utveckla och följa upp en rad punkter för att arbetet med skolfrånvaro ska anses tillräckligt. Bland annat behöver nämnden säkerställa att det finns tillförlitlig statistik som kan ligga till grund för analys av skolfrånvaron och regelbundet ta del av detta, att säkerställa att beslutade kommungemensamma rutiner följs på skolenheterna och att dessa upprättar egna lokala rutiner i enlighet med vad som föreskrivits i de centrala rutinerna. Vidare behöver nämnden säkerställa att kartläggning och utredning verkligen görs, liksom anmälan till huvudmannen, då detta enligt den interna kontrollen brustit under 2023. Likt ovan konstateras att nämnden inte fattar några beslut om åtgärder eller efterfrågar uppföljning av de åtgärder som vidtas inom kontoret. Detta bedöms som en brist.

4. Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis är vår bedömning att nämnden i begränsad utsträckning har beaktat revisorernas rekommendationer och vidtagit tillräckliga åtgärder. I två fall bedöms att revisorernas rekommendation inte har beaktats eller åtgärdats. I ytterligare två fall konstaterar vi att ett arbete pågår men att brister kvarstår och att rekommendationerna av den anledningen inte kan bedömas ha beaktats fullt ut. Vi ser dock positivt på att arbete pågår.

Resultatet visar på vikten av ett långsiktigt arbete och vikten av att fortsätta arbetet inom ramen för *Samverkan för bästa skola*. Nämnden behöver även ta intryck av de tillsynsbeslut som Skolinspektionen fattat och som på flera punkter innebär omfattande kritik av verksamheten.

Nämnden har under de senaste åren påbörjat ett arbete som på sikt har förutsättningar att öka elevernas måluppfyllelse men den generella bilden är att det fortfarande förekommer flera brister. Under 2023 bröts för första gången på flera år den negativa trend som kunskapsresultaten i åk 9 har uppvisat. Särskilt glädjande är att andel elever som är behöriga till nationella gymnasieprogram ökade. Utvecklingen för eleverna i åk 6 går dock åt motsatt håll och där försämrades de kommunala grundskolornas resultat. Vid tidigare granskningar har flera intervjuade uppgett att elevsammansättningen och i förlängningen måluppfyllelsen vid de kommunala grundskolorna påverkas starkt av att drygt 40 procent av eleverna i kommunen går i skola hos fristående huvudmän. Den typen av förklaringar har inte förekommit i samma utsträckning i årets uppföljning vilket bedöms som positivt och som att nämnden istället förmår fokusera på de utmaningar som finns i den egna verksamheten och inte på faktorer man har svårare att påverka.

Bedömningen är att nämnden behöver utveckla sitt arbete enligt vad som framkommit i denna granskningsrapport samt noga följa upp att de åtgärder som vidtas får som resultat att måluppfyllelsen avseende kunskapsuppdraget ökar över tid och för samtliga elevgrupper.

Rekommendation	Åtgärdad		
	Ja	Delvis	Nej
Resursfördelning			x
Särskilt stöd			x
Kvalitetsarbete och måluppfyllelse		x	
Skolfrånvaro		x	
TOTALT		2	2

Strängnäs den 13 mars 2024

Hanna Ericsson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

EY

Tilda Nilsson

Verksamhetsrevisor

EY

Sara Shamekhi

Verksamhetsrevisor

EY

5. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Utbildningschef
- ▶ Chef för central elevhälsa
- ▶ Verksamhetschef för grundskola
- ▶ Verksamhetscontroller
- ▶ Presidiet i barn- och utbildningsnämnden

Analyserade dokument

- ▶ Pedagogisk kartläggning, utredning och bedömning (PKUB)
- ▶ Processkarta elevhälsogången
- ▶ Uppföljning av den socioekonomiska viktningen av resursfördelningen
- ▶ Anvisningar för ökad skolnärvaro
- ▶ Anmälningssblankett hög frånvaro
- ▶ Rutin för anmälan till huvudmannen
- ▶ Frånvarokartläggning
- ▶ Presentationsmaterial till nämnden (skolfrånvaro) mars 2023
- ▶ Exempel på resultatredovisning höstterminen 2023
- ▶ Verksamhetsplan 2023-2025
- ▶ Delårsrapport 1 och 2 2023

6. Revisionskriterier

Kommunallagen (2017:725)

Det är enligt 6 kap. 1 § styrelsens uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnder. Kommunstyrelsen ska, enligt 6 kap. 2 §, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

Skollagen (2010:800)

Skollagen säger att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att utifrån egna förutsättningar kunna utvecklas så långt som möjligt. En central del i arbetet med att öka måluppfyllelsen är ett systematiskt kvalitetsarbete i skolan. Av skollagens fjärde kapitel framgår vilka krav som finns på det systematiska kvalitetsarbetet. Varje huvudman inom skolväsendet ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen uppfylls. Skollagen reglerar i 4 kap. 2-6 §§ hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas. Här anges bland annat att:

- ▶ Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.
- ▶ Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska även genomföras på skolenhetsnivå.
- ▶ Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.
- ▶ Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs på sådant vis.
- ▶ Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Vidare beskrivs huvudmannens ansvar för att vidta åtgärder vid eventuella brister i verksamheten i 4 kap. 7 §. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. 29 Om resurser anges att kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Samma krav finns på rektorn, att inom skolan fördela

resurser utifrån barn och elevers olika förutsättningar och behov (2 kap. 8b §). Vidare anges i 8 kap. 23 § att tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov.

I skollagen 7 kap. 19a § anges att om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds och snarast anmäls till huvudmannen.

Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet (2012)

Allmänna råd är rekommendationer till hur skolor ska tillämpa förordningar och föreskrifter. Råden ska följas om skolan inte handlar på ett annat sätt som gör att kraven i bestämmelserna uppfylls. Skolan ska kontinuerligt bedriva ett systematiskt och strukturerat kvalitetsarbete med fokus på utveckling. Det är respektive huvudman och skolenhet som ska hitta former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkterna för kvalitetsarbetet är desamma, utvecklingsområden ska identifieras för att nå en ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Det är huvudmannen som ska klargöra hur arbetet ska bedrivas.

Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram (2022)

Sedan sommaren 2022 finns nya Allmänna råd från Skolverket. Förändringarna gäller fram för allt en ny genomgående struktur, ett nytt avsnitt om elevens och vårdnadshavarens roll i utredning av särskilt stöd samt att elevhälsans roll lyfts fram.

Lärare och övrig skolpersonal bör regelbundet utvärdera det stöd som ges elever samt hur undervisningen anpassas så att elever som lätt uppfyller de betygskriterier, eller de kriterier för bedömning av kunskaper, som minst ska uppfyllas kan nå längre i sin kunskapsutveckling. Den som ansvarar för att följa upp och utvärderas åtgärdsprogram bör tillsammans med de som är involverade i arbetet kontinuerligt följa upp och utvärdera om åtgärderna utgör ett tillräckligt stöd för eleven, eller om andra eller kompletterande åtgärder behöver vidtas.

Huvudmannen bör se tillse att ha rutiner för att regelbundet säkerställa att skolenheterna har tillräckliga resurser för att uppfylla de krav som ställs i lagar och andra föreskrifter. Det systematiska kvalitetsarbetet på skolorna är ett underlag för fördelning och omprioritering av resurser. Arbetet handlar om att se över hur verksamheten organiseras så att eleverna får förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt. Rektor bör se till att det finns tillräckliga resurser för att tillgodose elevernas behov av extra anpassningar och särskilt stöd och vid behov omprioritera resurser. Rektor bör även tillse att elevhälsans kompetens tas tillvara i arbetet och utformande med lärmiljöer samt skapa rutiner för arbetet med särskilt stöd på skolan. Detta innebär att skapa möjligheter för samverkan mellan lärare och elevhälsa.

Huvudmannen bör se till att ha rutiner för att kontinuerligt följa upp hur arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd fungerar på skolenheterna, för att kunna vidta nödvändiga åtgärder om det finns brister.